

FD: Economie & Politiek
door Siem Eikelenboom
28 augustus 2015

'Geheime' kunstcollectie Imtech komt in de verkoop

Karel Appel, 'Bloem met blauwe ogen' (1977)

'Als je de ontvangsthal van Van Rietschoten & Houwens aan de Sluisjesdijk in Rotterdam binnenkwam, viel je blik direct op een metersgroot schilderij van een labyrint. Een werk van de Britse kunstenaar Joe Tilson. Het bedrijf van mijn vader deed veel geheim werk voor onder andere de Nederlandse marine. Als mijn vader bezoekers ontving, begon hij de rondleiding altijd bij dit schilderij. "Het bedrijf is een labyrint en dat zal ik u de komende uren laten zien." Aan het einde van de rondleiding keerde hij met zijn gezelschap altijd terug bij dit werk. "Als u goed kijkt ziet u in het midden een paar ogen en een mond met een wijsvinger erop. Dat wil zeggen: mondje dicht over wat u zojuist allemaal hebt gezien".'

Aan het woord is Marieke Nagelkerke, dochter van ingenieur Willem Nagelkerke, die als directeur van Van Rietschoten & Houwens Elektrotechnische Maatschappij in 1960 aan de wieg stond van de omvangrijke bedrijfscollectie van het inmiddels failliete Royal Imtech. Een verzameling die na de pensionering van Nagelkerke is voortgezet door zijn opvolger Maas. De circa 1250 kunstwerken, verspreid over een reeks Imtech-vestigingen, zijn veiliggesteld door de curatoren, die ze te zijner tijd willen verkopen.

Kees van Bohemen, 'Monaco' (1967)

De Imtech-verzameling is een tot nu goed bewaard geheim. Het standaardwerk 'Bedrijfscollecties in Nederland' uit 2009 rept met geen woord over Imtech. Een van de auteurs, de Amsterdamse kunsthistoricus Arno Witte, specialist op het gebied van bedrijfscollecties, spreekt van een onbekende verzameling: 'In tegenstelling tot tabaksfabrikant Peter Stuyvesant die zijn beroemde verzameling gebruikte voor propaganda-doeleinden, is Imtech er nooit mee naar buiten gegaan.' Alleen in het uit 2000 stammende boek 'Bedrijven Verzamelen' komt de collectie met vijf afbeeldingen aan bod.

Nooit lid

Als een van de weinige Nederlandse bedrijven is Royal Imtech nooit lid geweest van de VBCN, de Vereniging Bedrijfscollecties Nederland. 'Geen idee waarom niet', vertelt Sanne ten Brink, voorzitter van de VBCN, die circa vijftig leden telt. Ze heeft alleen een vaag idee wat de collectie inhoudt: 'Ik zie op de Imtech-site dat er interessante namen tussen zitten, zoals Kees van Bohemen en Woody van Amen.'

Diep verborgen op de website van Royal Imtech is inderdaad een pagina te vinden die is gewijd aan de collectie. Daar valt te lezen dat het accent van de 'indrukwekkende verzameling' ligt op moderne non-figuratieve kunst — dus abstract — met namen als Kees van Bohemen, Karel Appel, Corneille, Joe Tilson, Maurice Philips, Ritz van Koomen, Woody van Amen, Arty Grimm en Jeroen Henneman.

Waarde collectie

Peter Angerman, 'Mikroben' (1981)

Het zijn indrukwekkende namen. Maar wat is de Imtech-collectie waard? 'Dat is nu niet te zeggen', zegt kunstmakelaar Peter Metzemaekers die zojuist twee bedrijfscollecties heeft aangekocht. 'We weten dat zich in de verzameling een Appel bevindt. Maar de prijzen voor een Appel variëren sterk. Van vijf ton tot vijfduizend euro en alles wat daar tussen zit. Van belang is ook uit welke periode van de kunstenaar een werk stamt. De ene periode spreekt de verzamelaars meer tot de verbeelding dan een andere.'

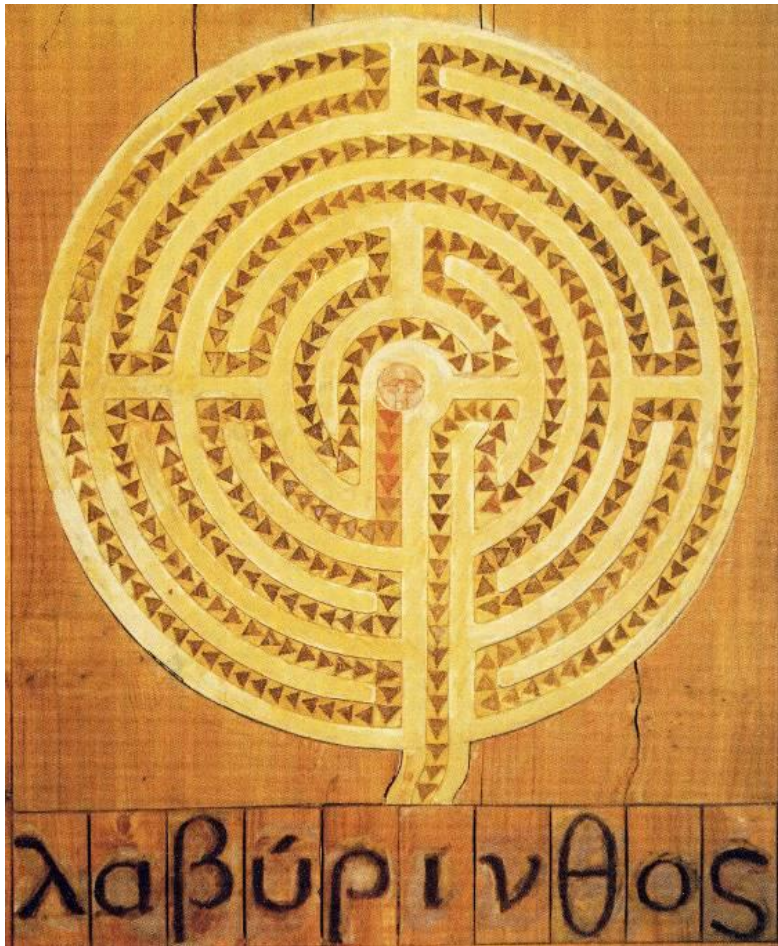
Metzemaekers stelt dat gemiddeld 10% van de werken van een bedrijfscollectie er echt toe doet. 'Dat deel is makkelijk te verkopen. Voor de rest is dat lastig.' Omdat ook hij geen idee heeft van de waarde van de Imtech-collectie adviseert hij de curatoren om zich grondig te laten adviseren voordat ze de schilderijen in de verkoop gooien. 'Als je een collectie na een faillissement te snel verkoopt, bestaat het gevaar van een heel lage opbrengst.'

Willem Nagelkerke

Het ontstaan van de Imtech-collectie, is te danken aan één man: Willem Nagelkerke, begin jaren zestig bestuurder van Van Rietschoten & Houwens, dat later opging in Imtech. 'Hij had thuis zoveel kunst dat hij werken mee nam naar kantoor. Daar kreeg hij positieve reacties op en toen is het begonnen', vertelt zijn dochter Marieke. 'Hij begon ooit kunst te kopen omdat hij zag dat kunstenaars geen geld hadden. Zo kon hij helpen.'

'Mijn man vond kunstenaars gewoon leuke mensen', zegt zijn weduwe Anna. 'Bij een zakelijk diner ging het alleen maar over geld. Dat vond hij saai. Liever ging hij in het weekeinde met de zeilboot het water op. Een stel kunstenaars aan boord. Met hen kon je tenminste lachen en het over andere onderwerpen hebben.'

Rekening houden

Joe Tilson, 'Labyrinth' (1973)

Bij de schilderijen die Nagelkerke vervolgens voor zijn bedrijf aankocht, hield hij rekening met de plek waar het werk zou komen te hangen en met de mensen die daar werken. Zijn weduwe: 'Zo kocht hij een schilderij met cijfers speciaal voor de rekenkamer of hing hij in de

laswerkplaats een werk dat was gelast.' Zijn dochter: 'Het schilderij van Peter Angermann kocht hij omdat er een duikboot op staat. Het bedrijf verrichtte veel werk voor de marine.'

Anna omschrijft haar man als een harde werker die alles voor het bedrijf over had. 'Een echte Rotterdammer die wars was van mensen die naast hun schoenen liepen. Maar ook ja-knikkers kon hij moeilijk velen. Liever zag hij mensen die hem tegenspraken. Want daar had je wat aan.' Marieke: 'Op zijn bureau had hij een kunstwerk dat bestond uit houten blokken met op elke zijde drie maal het woord "yes". Als er dan iemand tegenover hem zat die alleen ja en amen zei, begon mijn vader pontificaal met dat kunstwerk te spelen.'